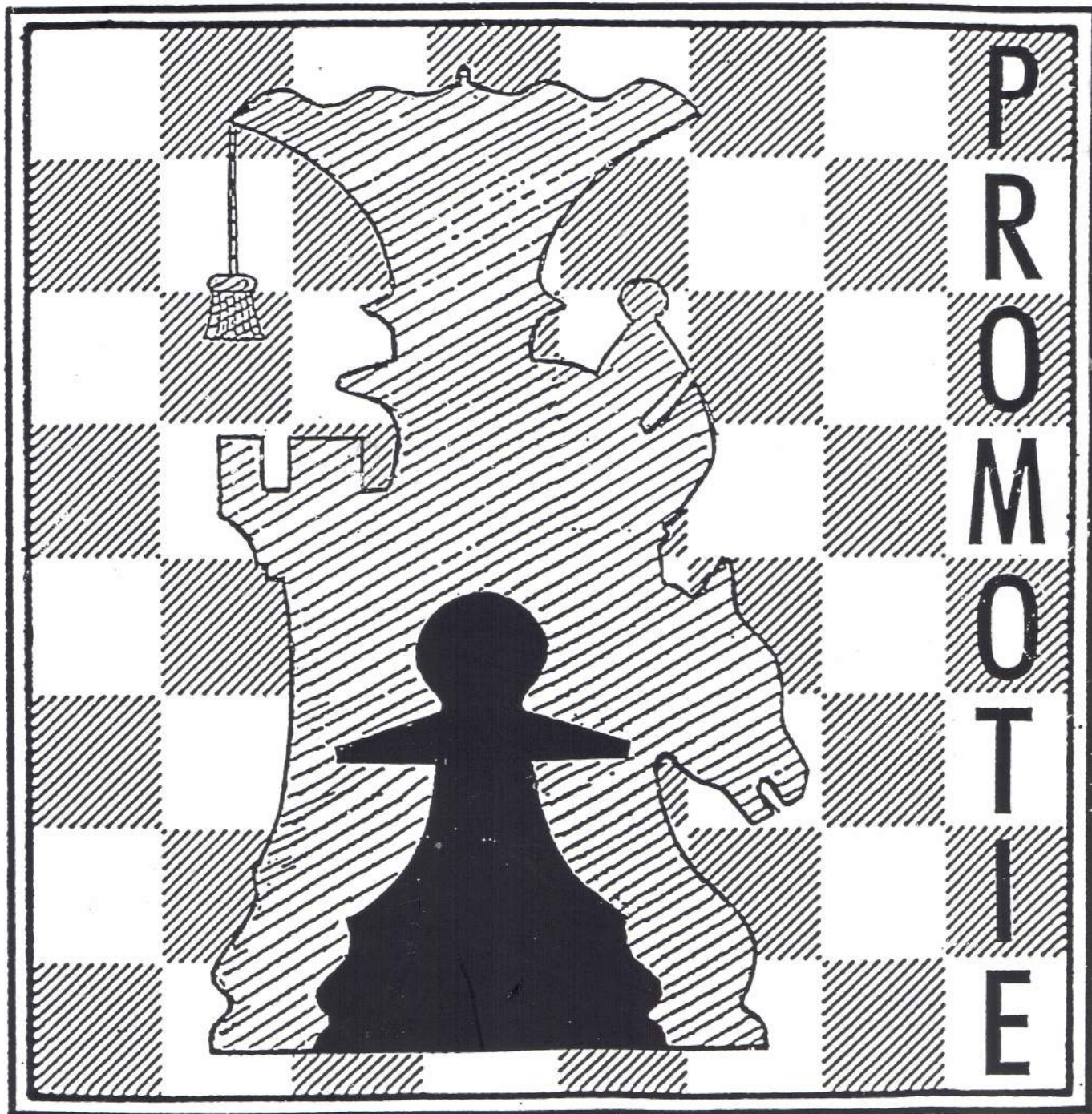

schaakvereniging

promotie

jaargang 46-1

ZOETERMEER

CLUBBLAD VAN DE SCHAAKVERENIGING 'PROMOTIE'
Jaargang 46 No. 1, 21 oktober 1997 - Oplage 75 stuks

----- S.V. PROMOTIE -----

Clubgebouw:	Wijkcentrum De Leyens	3419596
	Van 't Hoffplein 1	
Voorzitter:	B van de Graaf, Prins Bernhardstraat 24,	3313582
Secretaris:	O. Berger, Penninghove 21,	3210932
Penning	J.G. van der Ploeg, Belgielaan 157	3423551
meester:	Penningmeester Promotie, Gironummer 2405362	
	[Jaarcontributie 1997/1998: senioren (20 t/m 64 jr) fl. 205; junioren (16 t/m 19 jr) en aspiranten (t/m 15 jr) fl. 110; studenten fl. 135; veteranen (65+) fl. 155; (bij meer aspiranten uit een gezin reductie.)]	
Wedstrijdleader intern:		
	E. Trommel, Ruimtebaan 319,	3416697
Wedstrijdleader extern:		
	F.M. Martens, Kaagkade 2,	3312343
Jeugdcommissie:		
	C. Schoon (jeugdleader), Caan van Neck- laan 191, Rijswijk	070-3999354
	J. Veldhuizen (externe comp.), Vletkade 34,	3416170
	H. Buiten (intern dinsdag)	
	Dr. A. Schweitzerlaan 31, Benthuisen	3316292
	J. Vermeulen (intern vrijdag)	
	Paul Scholtenrode 96	3219562
	M. van Staden (lessen), Moerbeigaarde 76,	3414509
Algemeen adjunct:		
	M. Nepveu, Graaf Adolfstraat 36,	3169981
Redactie: M. Nepveu		3169981
	J.W. Meijer	3413367

----- INHOUD -----

1.- De interne competitie na de 5 ^{de} ronde	Gerhard Eggink
3.- De externe competitie 97/98	Frans Martens
4.- De HSB-Beker	Harrie Boerkamp
5 - De zomercompetitie: Bannink winnaar	Frans Martens
7.- Puntentelling 2000 (III)	Gerhard Eggink
8.- Balatonbereny, Hongarije, 1997	Gerhard Eggink
9.- Tok, Tok, Dwarrel, Dwarrel	Manuel Nepveu
13.- Nostalgische herinneringen	A.C. Prein
14.- Mat	Harrie Boerkamp
17.- First contact	Hans Meijer
20.- Final contact?	Manuel Nepveu
21.- David Bronstein	Mischa van Spronsen
23 - Een leerzame partij	Willem Broekman
24.- Doctor doceert: Wurgschaak	Manuel Nepveu
28.- Jaarvergadering Promotie [2]	Otto Berger
29.- Promotie 1952 - 1997: Puzzel	Henk Breugem
30.- De KNSB Ratinglijst	Willem Broekman
31.- Ledenlijst Promotie	Otto Berger

----- REDAKTIONEEL -----

Beste Schaakvrienden en -vriendinnen,
Dit is wel een nummer berstensvol schaakinformatie geworden.
Er zijn de gebruikelijke bijdragen, maar ook 'nieuwelingen'
geven acte de présence. Prein verhaalt over zijn avonturen in
Zuid-Amerika, Harrie Boerkamp bejubelt 'Het Mat' en Broekman
legt uit hoe je vanuit de opening wint. De Redactie.

De Interne Competitie na de vijfde ronde

Zoals aan de stand is te zien wordt het dit jaar weer eens een spannend jaar. Geen spelers die na vijf ronden al ver, heel ver voorstaan. Integendeel, we hebben al drie koplopers gehad en er komen er nog wel meer. Vele cruciale duels moeten nog worden uitgevochten. Of gaat Ton de Waal de aloude traditie dat nieuwe spelers direct kampioen worden voortzetten? We zullen zien. Onderin groep 1 wordt het lastig voor Mildo van Staden, Bob Ameling, Frans Martens, Ronald Perluka en Henk Luitjes om zich te handhaven. Vele anderen zijn ook nog niet veilig.... In groep 2 gaan bekende namen aan kop, maar de verschillen zijn klein. Nog drie ronden en dan weten we wie er promoveren. Onderaan hangen onder anderen Henk Breugem en Herman Buiten aan het vinkentouw. Zullen zij zichzelf nog weten te redden of krijgen ze hulp van anderen? In groep 3 lijkt Pronk zeker van promotie, maar je weet het maar nooit....

Over de vorige week gespeelde snelschaakvoorrunde zijn de Promotianen nog niet uitgepraat. Wat een bende! Wat een succes! Wat een fiasco! Wat een gein! Wat een ellende! Wat een vreselijkheden! Hoe de puntentelling exact gaat is voor de volgende ronde bekend (3 december 1997, zet die datum alvast in de agenda!)

Schaak ze

Gerhard Eggink

“Wat remise had moeten zijn ging verloren, wat gewonnen stond werd remise. Soms verbeurde ik met een zet een vol punt. Vijf en een half punt had ik meer kunnen hebben en in de wereld van het ‘had kunnen zijn’ was ik dus de winnaar (...). Maar deze discrepantie tussen werkelijkheid en mogelijkheid is nu juist de scheur die toont wat er mis was en is.” (Donner, 1968)

Ranglijst groep 1 na ronde 5

Plts	Spelersnaam	Score	Plts	Spelersnaam	Score
1	A. de Waal	494	16	F. de Hoog	272
2	B. Bannink	459	17	H. de Jongh	268
3	W. Broekman	428	18	R. Matai	266
4	J. Bij de Vaate	425	19	J. Blankespoor	253
5	E. Verwiel	401	20	J. Koster	249
6	B. Ahlers	380	21	J. Stoop	247
7	H. Noordhoek	368	22	H. Tan	245
8	V. Sewkaransingh	349	23	J. van den Berg	238
9	J. Kalkwijk *	344	24	J. Veldhuizen	210
10	M. Nepveu	328			
11	R. Blok	318	25	H. Luitjes sr.	204
12	J. Mostert	305	26	M. van Staden jr.	194
13	G. Eggink	286	27	A. Ameling	182
14	J. Sibbing	281	28	F. Martens	177
15	H. Knops	275	29	R. Perluka	175

Ranglijst groep 2 na ronde 5

Plts	Spelersnaam	Score	Plts	Spelersnaam	Score
1	R. Minnema	326	18	H. Breuker	179
2	R. Kunnen	325	19	B. van de Graaf	172
3	H. Boerkamp	310	20	E. Hageman	160
4	P. Briggeman	307	21	B. Ouwens	158
5	M. Wichhart	288	22	P. Perluka	151
-----			23	D. Brinkman	144
6	O. Berger	275	24	D. van Nies	139
7	H. van der Wijk	248	25	P. Cuijpers	131
8	W. Tsai	242	26	S. de Swart *	128
9	H. Kuipers	233	27	S. Muns	120
10	J. Lipka	228	28	M. Hageman *	120
11	G. Toxopeus	223	-----		
12	M. van Staden sr.	220	29	H. Breugem	110
13	J. Hagoort	210	30	N. Koolen	100
14	J. van Wijnen	199	31	H. Buiten	97
15	N. Veldhuizen	187	32	R. Tan	75
16	C. Veld	186	33	W. Jutte	72
17	M. van Spronsen	180			

Ranglijst groep 3 na ronde 5

Plts	Spelersnaam	Score	Plts	Spelersnaam	Score
1	H. Pronk	224	11	E. Trommel	126
2	R. de Vries	185	12	A. Prein sr	125
3	C. Schoon	173	13	J. Kieven	121
4	G. van der Burg	171	14	H. Bragonje	119
5	J. de Roo	169	15	D. de Zwart *	111
-----			16	J. Vossepoel	86
6	H. Luitjes jr.	168	17	S. Vloemans	75
7	J. van Lier	161	18	T. Trommel	70
8	S. Khandekar	156	19	L. van de Meeberg	64
9	P. den Blaauwen	151	20	J. van der Ploeg	41
10	H. Minnema	131			

>> Alle puntentotalen zijn afgerond op gehele getallen.

>> Spelers die niet (meer) deelnemen zijn met een * aangegeven.

Externe Competitie 97/98

Zoals iedereen intussen gemerkt zal hebben, heeft de clubcompetitie vanaf eind september weer een aanvang genomen. Het belooft andermaal een interessant seizoen te worden, met vragen als "slaagt het 1e erin te promoveren?, slaagt het 2e erin te promoveren?, slaagt het 3e erin te promoveren? etc.". Aangezien ik geen journalist ben, zal ik naar aanleiding van de resultaten in de eerste ronde nog niet met stelligheid gaan koffiedik kijken. Beoordeelt u het liever zelf maar:

Uitslagen externe competitie, 1e ronde

Promotie 1	-	Oud Zuylen 1	4½	-	3½
Promotie 2	-	Collectief 1	6½	-	1½
Promotie 3	-	HSV 2	5	-	3
Promotie 4	-	Pomar 1	4	-	4
Botwinnik 1	-	Promotie 5	6½	-	1½
Ooievaar 3	-	Promotie 6	3½	-	4½
Promotie 7	-	Botwinnik 3	5	-	3

Ronde 2

Promotie 1	-	ASC 1	3½	-	4½
------------	---	-------	----	---	----

Stand KNSB klasse 3E, per 18 oktober 1997

1. De Ooievaar	2	4	13
2. Messemaker	2	3	10½
3. DD 2	2	3	8½
4. WSC	2	2	9
5. LSG 3	2	2	8½
6. Promotie	2	2	8
7. ASC	2	2	8
8. DSC 2	2	2	6½
9. Oud Zuylen	2	0	5
10. Paul Keres 3	2	0	3

Succes allemaal!

Frans Martens

De HSB-Beker

Drie jaar geleden werd hij ingesteld: de HSB-bekercompetitie. Een knock-out-systeem voor klub-viertallen, samengesteld uit spelers, die niet voor een KNSB-team staan opgesteld en ook niet meer dan twee keer in zo'n team invielen. Drie keer is de beker nu uitgereikt. En wij bij Promotie weten nog steeds niet hoe het ding eruit ziet!

Promotie deelt vaak de lakens uit in de hoogste klasse van de HSB. Bovendien is er stevast een groep sterke spelers, die om hen moverende redenen niet op zaterdag wil spelen. Veel potentiëel dus.

Waarom pakken we dan die beker niet? Telkens weer gaat een kleinere klub ermee aan de haal. De eerste winnar was Belgisch Park. De tweede editie werd gewonnen door WSC, in dat jaar ijzersterk en ook kampioen van de HSB. Het afgelopen jaar won zelfs een eerste klasser, Schaakmat. Blijkbaar lukt het ze daar een kleiner arsenaal aan top-onderbonders veel effectiever in te zetten.

Het heeft me veel moeite gekost om de prestaties van Promotie tot nu toe boven water te krijgen. Er is duidelijk sprake van een collectief verdringingsproces. Uiteindelijk is het met de hulp van competitieleider Chris van Zijderveld en enig spuurwerk van Jan Veldhuizen toch gelukt.

Het is inderdaad een treurige geschiedenis:

Eerste jaar 94/95

Vrij in eerste ronde
Eruit in tweede ronde tegen DSC (1-3)
(Wendel Wijks, Mildo van Staden, Ruud Kunnen en Niels Veldhuizen)

Tweede jaar 95/96

Vrij in eerste ronde
Zege in tweede ronde tegen RHC (2½-1½)
(Joost Mostert, Henk de Jongh, Harrie Boerkamp en Niels Veldhuizen)
Eruit in derde ronde (kwartfinale) tegen WSC (1-3)
(Harrie Boerkamp, Hans van der Wijk, Wendel Wijks en Jan van Wijnen)

Derde jaar 96/97

Eruit in eerste ronde tegen RHC (1-3)
(Mildo van Staden, Ronald Perluka, Henk Luitjes en John Tan)

Nu moet het maar eens afgelopen zijn. Dit jaar gaan we die beker pakken.

Het basisteam bestaat uit de bovenste helft van het tweede, te weten Tom de Waal, Jan Blankespoor, Harrie Boerkamp en Mildo van Staden. Als er iemand niet kan, wordt een beroep gedaan op het boven al genoemde legioen sterke reserves, zijnde Ben Ahlers, Jaap bij de Vaate, Joost Mostert en Henk de Jongh. Als de nood aan de man komt hebben we nog spelers achter de hand als Ronald Blok, Vikasj Sewkaransingh en Ronald Perluka.

We kunnen de rating op bord vier hiermee op ongeveer 1900 houden. Dat moet afdoende zijn.

De eerste ronde was op dinsdag 14 oktober tegen Pomar. De wedstrijd werd noodgedwongen afgewerkt in de bar-ruimte. De enige barbezoeker was Leen, die te laat kwam om mee te kunnen doen met het snelschaken.

Jaap bij de Vaate viel in voor Tom de Waal. Hij kwam een kwartiertje later en speelde toen met wit oud-Promotie-lid Lennaert Blaas achter elkaar van het bord vanuit een obscure

opening (1 Pc3 f5 2 e4 Reynolds gambiet of zo?). Dat was zo rond 10 uur al 1-0.

Harrie Boerkamp had met wit een prettig soort tegenstander. Zo één die de obligate gambietpion pakt en dan aarzelend gaat spelen. Na 11 zetten rochade verrijdeld, na 15 zetten in de bankschroef en na 21 zetten een stuk voor. Dat is dan 2-0.

Jan Blankespoor op één had het met zwart niet zo gemakkelijk. Hij vergiste zich in een geweigerde Marshall, maar kwam er wel redelijk uit. Na veel geduw en getrek kon hij zijn tegenstander in het late middenspel overvleugelen.

Bij Mildo van Staden was weinig aan de hand in een Franse ruilvariant. In een gelijke stand kwam hij plots een pion achter. Het toreneindspel hield ie vervolgens bekwaam remise.

En dat was dan een vlotte 3½-½. Nu zijn er nog maar 16 klubs over. We houden u op de hoogte.

Harrie Boerkamp.

Zomercompetitie 1997

Bannink winnaar

In de zomercompetitie 1997 waren in de bar per avond zo'n 25 tot 30 schakers present voor een zomers potje schaak, voor sommigen mét handicap op de klok. De regelmatige bezoeker aan de zomercompetitie weet dat dit gesjouw met pakweg 6 tot 8 tafels met zich meebrengt in de richting van de bar. Degenen

die hebben geholpen bij het terugzetten van deze tafels: hulde. Zonder anderen tekort te willen doen wil ik in dit verband met name Jan van der Ploeg, Chris Schoon en Otto Berger noemen. En tevens dank aan Gerhard Eggink, een waar kampioen indeler. Een paar keer met hem 'meelopen' werkt ruim zo goed als het volgen van de KNSB-cursus indelingsdeskundige.

In het begin van de competitie deden Richard Tan en Peter Briggeman van zich spreken met 100% scores in de eerste partijen. Henk de Jongh en Gerhard Eggink hielden dit zelfs geruimere tijd vol, maar begonnen punten te verliezen na een vijftal partijen. Verder viel in het begin de matige score op van de winnaar van vorig jaar, Eugene Verwiël, die dit jaar echt het lichtvaardige van de zomer in het hoofd bleek te hebben.

Joost Mostert vertoefde vanaf het begin bovenin, zonder ooit helemaal aan de leiding te komen. Vanaf het moment dat de correctie van het aantal partijen werd doorgevoerd (minstens de helft + 1, = 10 partijen deze zomer) nam Bernard Bannink de leiding. Op het eind werd hij bedreigd door Wendell Wijks en in nog sterkere mate door nieuwkomer Ton de Waal, die gehinderd werd door een handicap van te weinig gespeelde partijen, maar zijn eerste zeven partijen op rij won. Op de slotdag versloeg Bernard allebei deze rivalen en eindigde met 10 uit 12 (83,3%) ondubbelzinnig als eerste. Joost Mostert werd een gedegen tweede, gevolgd door Ton de Waal en Willem Broekman.

Frans Martens.

Zomercompetitie 1997

Eindstand

	bye	punt partij %			correctie minstens 10 partijen		
		punt	partij	%	punt	partij	%
1. Bannink		10	12	83,3	10	12	83,3
2. Mostert		8,5	12	70,8	8,5	12	70,8
3. De Waal		7	8	87,5	7	10	70,0
4. Broekman		7	10	70,0	7	10	70,0
5. Noordhoek	1	11	16	68,8	11	16	68,8
6. BijdeVaate		8	12	66,7	8	12	66,7
7. Kalkwijk		10,5	16	65,6	10,5	16	65,6
8. Jongh d		9	14	64,3	9	14	64,3
9. Wijk Vd		7,5	12	62,5	7,5	12	62,5
10. Wijks		6	10	54,5	6	10	60,0
11. Nepveu		8,5	15	56,7	8,5	15	56,7
12. Stoop		6	11	54,5	6	11	54,5
13. Sewkaransing		6	11	54,5	6	11	54,5
14. Boerkamp		7	13	53,8	7	13	53,8
15. Breugem		9	18	50,0	9	18	50,0
16. Berger		8,5	17	50,0	8,5	17	50,0
17. Minnema R		7	14	50,0	7	14	50,0
18. Toxopeus		5,5	11	50,0	5,5	11	50,0
19. VeldhuizenJ		5,5	11	50,0	5,5	11	50,0
20. Berg vd		5	9	55,6	5	10	50,0
21. Eggink		5	10	50,0	5	10	50,0
22. Wichart		5	10	50,0	5	10	50,0
23. Blaauwen d		6,5	14	46,4	6,5	14	46,4
24. Briggeman	1	4,5	7	64,3	4,5	10	45,0
25. Buiten		4,5	10	45,0	4,5	10	45,0
26. Minnema H.		4	10	40,0	4	10	40,0
27. Vries d R		4	11	36,4	4	11	36,4
28. Brinkman		3,5	6	58,3	3,5	10	35,0
29. Veld		3,5	8	43,8	3,5	10	35,0
30. Schoon		3,5	11	31,8	3,5	11	31,8
31. Martens		4	13	30,8	4	13	30,8
32. Breuker		3	3	100,0	3	10	30,0
33. Tan R		3	3	100,0	3	10	30,0
34. Peut vd		3	4	75,0	3	10	30,0
35. De Roo		3	6	50,0	3	10	30,0
36. VeldhuizenN		3	6	50,0	3	10	30,0
37. De Zwart		4,5	16	28,1	4,5	16	28,1
38. Kunnen		2,5	4	62,5	2,5	10	25,0
39. Bragonje	1	2	7	28,6	2	10	20,0
40. Staden jr v		2	4	50,0	2	10	20,0
41. Trommel		2	5	40,0	2	10	20,0
42. Koolen		2	6	33,3	2	10	20,0
43. De Rijk		1,5	2	75,0	1,5	10	15,0
44. Meeberg vd	1	2	18	11,1	2	18	11,1
45. De Hoog		1	1	100,0	1	10	10,0
46. Perluka H.		1	2	50,0	1	10	10,0
47. Tan J		1	2	50,0	1	10	10,0
48. Kuipers H.		1	2	50,0	1	10	10,0
49. Tsai		1	2	50,0	1	10	10,0
50. Burg Vd		1	4	25,0	1	10	10,0
51. Verwiel		1	4	25,0	1	10	10,0
52. Ploeg vd		1	11	9,1	1	11	9,1
53. Perluka P		0,5	2	25,0	0,5	10	5,0
54. Lier v		0,5	3	16,7	0,5	10	5,0
55. Prein sr		0	2	0,0	0	10	0,0

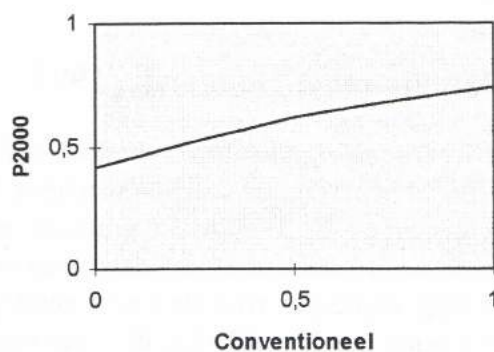
Puntentelling 2000 (III)

In een willekeurig toernooi, in een willekeurig land van een willekeurig continent, is de afgelopen zomer een willekeurig gekozen willekeurig aantal schakers bereid gevonden deel te nemen aan een proef met de nieuwe puntentelling. De betreffende schakers waren toevallig allemaal inwoners van een klein landje in Noordwest Europa, en alle lid van een vereniging in een plaats nabij de hofstad van dat land. De namen zal ik hier niet noemen, de initialen zullen wel aan de orde komen. Deze spelers werden na afloop van hun partij uitputtend ondervraagd over hun partijen. Daarbij werden zware ondervragingstechnieken niet gemeden. Onder de zwaarste druk moesten deze spelers vragen beantwoorden als "Wie liep er beter rond?", "Heeft u de rekening wel betaald?" of "Heeft u de tijdcontrole beter gehaald?". De eindstand van deze zes spelers was:

<u>Speler</u>	<u>Score 2000</u>	<u>Conventionele score</u>	<u>Verschilscore</u>
WB	5.90	5.00	+0.90
BB	5.35	5.50	-0.15
MN	5.20	3.50	+1.70
HN	5.05	5.00	+0.50
HL	4.95	3.00	+1.95
GE	4.65	2.00	+2.65

Duidelijk is een grote nivellering in de scores, ze zijn veel dichter bij elkaar geëindigd dan in de conventionele score. Zelfs de volgorde is anders! De spelers die goed speelden maar op het laatst kleine fouten maakten krijgen in de oude puntentelling nul punten, in de nieuwe kan dat oplopen tot zelfs 0,65 punten!

Puntentelling 2000

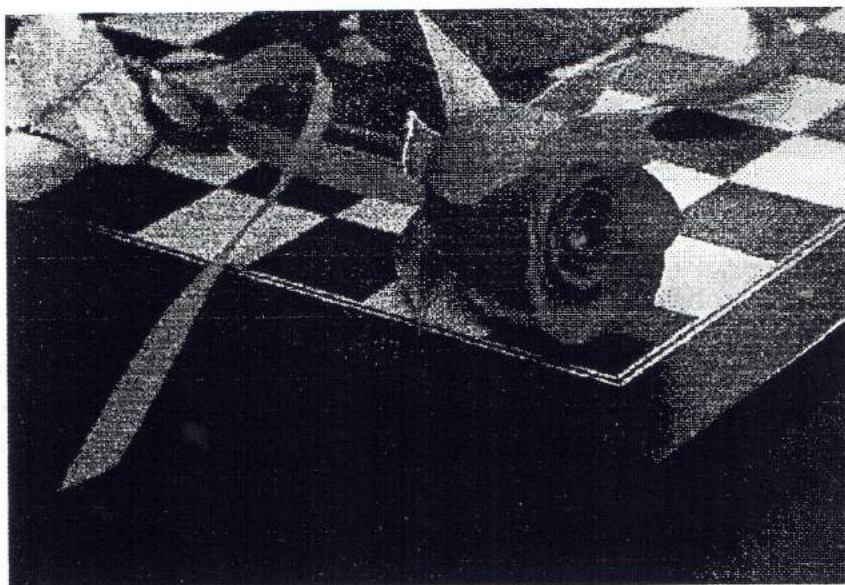

In bovenstaande grafiek, waarin de gemiddelde scores zijn uitgezet, is te lezen dat bij een verliespartij toch nog 0,42 P2000-punt werd gescoord. Bij een remise was dat 0,62 P2000-punt, bij winst zelfs 0,74 P2000-punt. Blijkbaar hadden we hier met zes zeer tevreden spelers te maken, in totaal is er per partij immers maar 1 punt te vergeven. Bij een remisepartij werd er dus toch nog maar 0.38 punt weggegeven. Dat wil echter niet zeggen dat er geen individuele verschillen waren. Er was uiteraard het "normaaltype", dat precies zo'n curve als in de grafiek had: veel meer plezier bij remise, minder extra plezier bij winst. Er waren echter twee uitschieters: het "alles-of-niets-type", die voor een remise evenveel punten score als voor een verliespartij (remise is een half verliespunt, speler HL), en het "schuiver-type", die voor een remise zelfs meer scoorde dan voor een winstpartij, speler WB). Duidelijk is echter dat er meer onderzoek nodig is. Zo is op de vraag "Wie was er eerder?" nog wel een objectief antwoord te

vinden, de vraag "Wie lachte er harder om de tegenstander?" roept al heel wat fraude op. Volgend jaar zal een nieuwe proef worden gehouden, dan in een ander Europees land. Oostenrijk wellicht, of Griekenland.

Gerhard Eggink

"Ik had voor mijn zet nogal wat tijd uitgetrokken en had de winst voor hem in alle varianten uitgerekend. Het is opvallend dat de doffe berusting der wanhoop de objectieve blik aanzienlijk meer scherpt dan de roes der overwinning. Misschien is dit wel het moeilijkste in het schaakspel: objectief blijven als je weet dat je gewonnen staat" (Donner, februari 1971).

Balatonbereny, Hongarije, 1997

Het eten was lekker, het weer prachtig, de auto's comfortabel, het rondlopen beter, de regen nat, de lopers slecht, de Hongaren aardig, de stukken van hout, het hotel prima, de schaakboeken interessant, de omgeving mooi, de tactische grappen verliezend, het zwemmen vroeg, de stellingen verraderlijk, de wegen vol met gaten, de golven hoog, de keuze verkeerd, het Balatonmeer groot, de score laag, de bergen steil, de foto's gelukt, de reis ver, de taal onbegrijpelijk, de middenspelen redelijk, het bier rijkelijk, de ooievaars vliegend, de munteenheid forint, de koffie cappuccino, de combinaties vol fouten, de prijzen laag, de eindspelen vreselijk, het gezelschap gezellig, het uitzicht schitterend, de waterbuffels te water, het bord te klein, de steden druk, het land Hongaars, de analyses onverbiddelijk, de groepjesregel niet winnend, de wind plotseling, de openingen verkeerd, de bediening vriendelijk, de kessलगoulasch verrukkelijk, en de tegenstanders sterk. Veel te sterk.

Gerhard Eggink

"Het was een vreemd land (...). Grauwe nevelsluiers ontnamen het licht aan de zon en dempten alle geluiden; alleen het gebrul van de zee verbrak de stilte; en een zacht kermen in de verte. Kilde alom, en toen onze nationale helden de brokstukken van zich afschudden en zij besloten op pad te gaan, maakte zich allengs een diepe huiver van hen meester." (Donner, 1980)

Tok Tok, Dwarrel Dwarrel

Een impressie van het toernooi te Balatonberény '97 door Manuel Nepveu

Het had wel wat voeten in de aarde gehad, maar op 19 juni was het zover. Zes personen verlieten Zoetermeer in twee auto's, richting Balatonmeer. Aldaar zou een toernooi gespeeld worden. In Balatonberény, het zoet in de oren klinkende Balatonberény. In een streek die door de oude Romeinen als Pannonia werd aangeduid. En de tocht erheen was lang, lang en leerzaam, leerzaam en huiveringwekkend. Luistert!

Na een dag doorrijden werd door ons reizigers overnacht in Oostenrijk in een buurt die zijns gelijke op het stuk van verlatenheid niet kent.

Vorderstodern en Hinterstodern zijn plaatsen die op een fatsoenlijke kaart van Oostenrijk als witte vlekken worden afgebeeld, maar wij hebben ze ontdekt voor de wereld. Wij reizigers, hebben met enige moeite uitgevonden dat deze plaatsjes vroeger volkomen anders heetten, namelijk Vorderstossen en Hinterstossen. Men praat in Oostenrijk uiterst ongaarne over deze gehuchten. Dat heeft een zuiver historische achtergrond, een pijnlijke achtergrond. Zoals zoveel in Oostenrijk. Het zit ongeveer als volgt. Een immer alerte Groot-Inquisiteur kwam met zijn gevolg in de eerste helft van de veertiende eeuw toevallig tijdens zijn moordende rondgang door Oostenrijk bij het plaatsje Vorderstossen terecht. Hij besloot er te overnachten, eigenlijk alleen maar omdat slagregens hem op zijn reis naar het zondige Graz hadden overvallen. De Groot-Inquisiteur liet zich de gebraden kapoen in de gehuchtsherberg goed smaken en praatte met de herbergier over wat er al zo gaande was in de streek. Dat deed hij beroepshalve, want een Groot-Inquisiteur moet oprechte belangstelling hebben voor alles wat groeit en bloeit, teneinde het tijdig te kunnen vernietigen. De herbergier was een eenvoudig tiep dat nergens wat achterzocht. Hij praatte honderd uit en kwam, glunderend van lokaal-patriottisme, te spreken over de laatstgehouden wedstrijd rundfokken tussen de plaatsen Vorderstossen en Hinterstossen. Deze wedstrijd was regelementair gewonnen door de Vorderstossenaren, omdat na afloop van het spektakel bleek dat de dierenartsen de kontjes van de Hinterstossense koeien weer op orde moest brengen. Daar hadden zij namelijk veel te lijden gehad.

De Groot-Inquisiteur verslikte zich in een kapoenenbot, gooide zijn servet op tafel en ging onmiddellijk aan de slag. Twee dagen later werd de totale veestapel van Hinterstossen op de brandstapel gezet en met hen ieder die eigenaar van een Hinterstossense stier was. De vlammen verlichtten de omliggende bergen wel drie volle uren en volgens sommigen is het geloei van de runderen een enkele maal nog tijdens een storm te horen.

De plaatsnamen van de beide gehuchten werden vervolgens veranderd in Hinterstodern en Vorderstodern. Sindsdien lijden beide plaatsen een kommervol bestaan en tracht de Oostenrijkse VVV toeristen uit de buurt te houden. Slechts met de modernste snufjes als Internet kan men ontdekken dat deze plaatsen bestaan.

Toch hebben deze plaatsjes wel wat, want ze bleken op onze reis de geboorteplek van een uiterst nuttige wetenschappelijke theorie, die in alle stilte door ons grote licht werd ontworpen. Noordhoek, onder andere allergisch voor insectensprays, verzoon een criterium waarmee vastgesteld kan worden of een insect vermoord is dan wel op natuurlijke wijze de geest heeft gegeven.

Het Kriterium van Noordhoek:

Valt een dode, opgetilde insect met een 'tok' dan is hij vermoord; valt hij 'dwarrelend' dan is hij een natuurlijke dood gestorven. Dit criterium staat thans wel bekend als het "tok tok, dwarrel dwarrel"-theorema. In Hongarije hebben wij reizigers vaak de gelegenheid gehad vooral het "tok tok"- gedeelte toe te passen.

Na verblijf in de 'stoderns' trokken de wagens over tweebaanswegen naar Hongarije. Ook in Hongarije zelve ging alles tweebaans. Misschien nog aardig om op te merken dat het officiële kostuum van een Hongaarse grensbeambte is: gympen, trainingspak en een sigaret in het hoofd. Maar wellicht heeft waarnemer Broekman het niet helemaal begrepen.

Hongarije lijkt dicht bij de grens natuurlijk erg op Oostenrijk, maar wordt weldra groener en glooit lieflijker. De bergen houden zich er gedeisd. Iedereen op het platteland heeft er een vrijstaande villa met een smeedijzeren hek ervoor. De plaatsnamen in het Hongaars zijn zo lang dat je beter geen moeite doet ze te onthouden.

De uitspraak van het Hongaars lijkt wel wat op het Plat-Haags, want de naam van een stadje als Keszthely wordt door de bewoners steevast uitgesproken als Kusteej. Naarmate wij reizigers het Balatonmeer naderden zagen wij steeds meer auto's langs de kant van de weg staan met bordjes eraan "Zimmer frei" of zelfs "Haus frei". In die auto's zaten de eigenaars verveeld en landerig de krant te lezen, wachtend op die ene rijke, Duitse, toerist die zijn marken aan hun vakantiehuisje zou spenderen. Wij hadden stellig gewoon op de bonnefooi naar het Balatonmeer gekund.

Er stonden niet alleen auto's langs de kant van de weg, maar hier en daar ook jongedames die geen auto bij zich hadden. Zij hadden geen bordjes bij zich en lazen niet verveeld de krant. Zij wachtten bij een bushalte of zomaar in het niets. Zij wachtten op Godot, als die tenminste wilde betalen. Soms hadden ze een walkman op. Wij zwaaiden af en toe vriendelijk en reden altijd door.

Op de dag voor ons toernooi zou beginnen maakten wij kennis met de organisator van het toernooi te Balatonberény, IM Janos Rigó. Snel waren wij het er over eens dat we gewis geen tweedehands-auto bij hem zouden kopen, maar hij was zeer zeker charmant en innemend. Aan zijn zijde was steeds een fladderige jongedame, zo'n twintig jaar jonger dan hij en op een gegeven moment ontspon zich tussen sommigen van ons een discussie over haar mogelijke beroep (en standplaats).

Laten wij ons thans richten op het toernooi. Eigenlijk moet ik zeggen dat er tegelijkertijd meerdere toernooien aan de gang waren. Er was zelfs een grootmeestertoernooi waar Gyula Sax aan meedeed. Hij, die in de zeventiger jaren nog met de groten had meegespeeld zat hier tussen gemiddelde of niet eens gemiddelde grootmeesters. Hij was klein van stuk en had een mager, afgetrokken koppie. Sic transit gloria mundi.

Er deden in een van de toernooien ook enige dames mee. "De benen met een rating van 2285" (copyright Bannink) behoorden toe aan WIM Monika Grabics en sommigen van ons vermoedden hardop dat zij haar partijen de avond voor de wedstrijd reeds besliste. Er liepen in en rond de toernooizaal redelijk wat vrouwen rond in fladderkledij en er was er zelfs één die zich iedere dag wel drie keer omkleedde. Hoezo dwangneurose ?

Wij reizigers uit Nederland speelden in de A-groep. Het was een gemoedelijk toernooi, met gemoedelijke, af en toe compleet onvindbare wedstrijdleders, met gemoedelijke deelnemers (plus Noordhoek).

Zowel bij begin als eind van het toernooi bleek echter wel heel duidelijk dat het toernooi geen enkel cachet had. Met name de sluiting van het toernooi was sjofel en armzalig. In dat opzicht moesten wij toernooitijgers erkennen dat Velden wel even wat beter was geweest.....

De Muur mag dan een tijdje om zijn, niet alles om het toernooi heen straalt de instelling van het kapitalisme uit. Om te beginnen werd gespeeld in een hotel/kazerne zoals die in het tijdperk voor De Muur overal in Oosteuropa werden gebouwd. Bij de ronden die op zondag vielen kon er bij 'het luikje' geen versnapering gekocht worden, want 'het luikje' was dicht. Verder merkte Luitjes dat er soms om vier uur, als de partijen nog maar twee uur aan de gang waren, al geen pils meer te krijgen was. De pilsvoorraad werd niet aangevuld.....

Het analyseren van de partijen met de tegenstanders bleek vaak gewoon onmogelijk, want de Hongaren -in meerderheid onze tegenstanders in dit toernooi- konden vaak (lees: meestal) niet met Engels of Duits overweg, wij uiteraard niet met Hongaars.

Dit toernooi werd toch vooral het toernooi van Noordhoek. Hij kreeg negen internationale ratinghouders te verstouwen en behaalde een tpr van zo'n slordige 2240. Hij had ook nog wat staan van de Hoogovens. Resultaat: op de eerstkomende lijst staat hij zeker boven Bannink.

Het mag niet onvermeld blijven dat de *enige* keer dat de wedstrijdleiders iets extra's te doen hadden een partij van *hem* betrof.

Zijn handschrift is zo belazerd dat we een keer een kwartier analyseerden op een stelling die nooit op zijn bord was verschenen: hij kon niet goed lezen wat hij had gespeeld en kon het zich ook niet goed herinneren.....

Bannink viel op doordat hij bij de analyses achteraf zijn tactisch kunnen demonstreerde 'just for the sake of it' en opvallend recalcitrant was.

Hij speelde een heel mooie partij met 'zijn' Aangenomen Damegambiet tegen een heel beduusde en helaas ratingloze Duitser, maar kreeg een reuzekater te verwerken toen hij een IM in gewonnen stelling liet glippen en zelfs verloor. Met 5½ punt presteerde hij -zoals het hem betaamt- het beste van ons toernooigangers.

Broekman speelde vooral een mooie partij in de slotronde en gaf een nederige, verhelderende verklaring voor zijn opvallende éénsporigheid. Dit naar aanleiding van een gemist, direct winnend dameoffer in een overigens positioneel gevecht (Bannink zag het meteen). Maar ook hij kan terugkijken op een beslist goed toernooi.

Grieken waren er niet bij dit toernooi, maar Uw dienaar werd ter compensatie irritant vaak geconfronteerd met Afruilfransozen (Wie heeft er gelekt !?!). Hij won één huizenhoog gewonnen stelling niet en een andere alleen via extra hulp van de tegenstander. Met een tpr van nog onder de 2100 kan en mag hij niet tevreden zijn.

Luitjes wisselde keurige prestaties af met iets minder keurige. Hij heeft kennelijk weer veel nagedacht over het wezen van Het Paard. Voor hem duurde het toernooi echter twee ronden te lang. Zijn nationale rating gaat desondanks omhoog en dat is terecht.

Eggink -het moet gezegd- was ingehuurd als het lelijke eendje van het toernooi, het lelijke eendje dat maar geen zwaan werd. Deze rol speelde hij met verve: hij overzag na de directe openingsfase gewoon te veel. In de laatste ronde bood hij zelfs remise aan in een gewonnen stelling, tot verbijstering van ons omstanders en tot zichtbare opluchting van zijn Oostenrijkse tegenstander.

Ik kan dit relaas niet afsluiten zonder te vermelden dat de Balatonstreek goed en goedkoop van eten en drinken is. Het was een aardig toernooi, maar ik ben benieuwd of onze boliden volgend jaar weer richting Balatonberény zullen scheuren.....

MN

NOSTALGISCHE HERINNERINGEN.

Met het risico om eventueel voor een opschepper te worden aangezien wil ik toch gaarne een artikeltje bijdragen aan ons clubblad.

In 1946 ben ik door een Rotterdams scheepvaartbedrijf uitgezonden naar Argentinië. Ik heb daar 15 jaar gewerkt en wij keerden in 1962 naar Holland terug.

Tijdens mijn verblijf aldaar hadden wij vele vrienden van allerlei nationaliteiten, onder andere ook een Let die mij het schaakspel geleerd heeft. (Mijn zoon Alex, die daar ook geboren is, heeft pas in Holland leren schaken).

Na enkele jaren heb ik ook deelgenomen aan wedstrijden. Verder deed ik mee aan een simultaanseance die werd gegeven door Oscar Panno, die zelf ook een bekende opening op zijn naam heeft staan.

Tijdens een bezoek van Prins Bernhard, waarvoor vele Hollanders waren uitgenodigd heb ik ook nog deelgenomen aan een simultaanwedstrijd van J.H. Donner en remise gespeeld (*Hulde! Red.*).

Ook heb ik daar het schaakfenomeen Miguel Najdorf leren kennen en ben ik steeds naar diverse toernooien gaan kijken. Op zo'n toernooi heb ik kennis gemaakt met enkele grootmeesters. De toegang tot deze meesters is daar, als ik het zeggen mag, wel een stuk gemakkelijker dan in Nederland. Tijdens mijn gesprekken met onder anderen Smyslov en zijn vriend Najdorf heb ik deze laatste (van Poolse afkomst) leren kennen als een ware bullebak, een onaangenaam persoon. Dat zo'n innemend iemand als Smyslov zijn vriend was heb ik nooit begrepen.

Onbegrijpelijk voor mij (en vermoedelijk ook voor vele anderen) heeft Najdorf tijdens een blindseance tegen ongeveer 40 deelnemers ongeveer 30 partijen gewonnen (als ik het me goed herinner)!

Zoals bekend werden er in Mar del Plata (op zo'n 700 km van Buenos Aires) veel schaaktoernooien georganiseerd. In die stad was ook een prachtig Casino, waar veel mensen schatrijk of straatarm werden. Maar mooi was het. Een prachtige badplaats zoals ook zovele provincies en steden schitterend waren. Verleden jaar ben ik er nog naartoe geweest.

Ik hoop dat dit artikel een beetje interessant was. Ik wens alle leden voor het komend seizoen veel succes toe.

A.C.Prein

Oud-voorzitter Prometheus en mede-oprichter en oud-voorzitter van de Loosduinse Schaak Club, L.S.C.

MAT

Hoe vaak komt het nou voor dat je in een reguliere competitie- of toernooipartij een echte matzet kunt uitvoeren? Eén keertje per seizoen? Sommige schakers schijnen het zelfs in hun hele loopbaan nog nooit te hebben gedaan.

Het mat zetten is niet direkt een gebeurtenis, die een partij naar een hoger niveau tilt, maar het geeft wel een kick. Zeker als het min of meer uit de lucht komt vallen. Het liefst dan nog vanuit verloren positie.

Het is een beetje als bij boksen: technisch verzorgd en stijlvol op punten winnen is het streven. Maar een echte onverhoedse knock-out is veel leuker. Voor de liefhebber dan.

Dit seizoen zijn van mijn eerste vijf partijen vier in mat geëindigd. Dit is een absurd hoge score. Ik heb het eens nagekeken: in het vorige seizoen gebeurde het in 27 partijen drie keer dat pal voor de matzet werd opgegeven. Beetje flauw, bij één van de drie was ik trouwens zelf de verliezer. In het seizoen daarvoor kwam in 23 partijen nergens mat voor.

Ik zal de drie laatste mat-partijen laten zien. In de eerste is het mat onbelangrijk, maar de partij is wel leuk. In de andere twee is sprake van een echt flitsend mat.

Met zwart tegen Hans van der Wijk was na een rustige opening
1 g3 e5 2 Lg2 Pc6 3 c4 f5 4 d3 Pf6 5 Pc3 Lc5 6 e3 0-0 7 Pge2 Kh8 8 a3 a5 9 Da4 Ta6 10 Pd5
 de volgende stelling ontstaan:

Hans van der Wijk - Harrie Boerkamp, Zoetermeer september '97
 Stand na 10 Pd5.

Ik vond het tijd voor wat actie:

10..Pg4 Met vaag een plan in m'n hoofd als *11..f4 12 gf4 Dh4*. Achteraf blijkt dit echt gevaarlijk: *13Pg3 ef4 14 Pf4 Tf4 15 ef4 Pf2*. Op *11 h3* wilde ik *11..Pf2* bekijken.

11 f3 Ai, stomweg niet gezien dat e3 na deze zet twee keer gedekt blijft. Ik ga niet terug, maar wat dan? Ik kan een dekker van e3 aanvallen en tegelijk de zwakte van d3 uitbuiten met de volgende zet:

11..Pb4!?

Een zet van een gek, want wit kan de dame geven voor een toren en twee paarden.

A) Na dekken van d3 valt e3: 12 Dd1 Pd5 13 cd5 Pe3.

B) Elimineren van de aanvaller is niets: 12 Pb4 ab4 13 Db5 Pe3 14 Le3 Le3

15 Db4 d5.

C) Stukoffer aannemen is voor de koele kikker, maar kan waarschijnlijk wel: 12 fg4 Pd3 13 Kd2 e4 14 gf5 Td6.

D) Het echte werk: 12 ab4 ab4 13 Da6 ba6 14 fg4 c6 15 d4. Zwart staat wel iets aktiever, maar heeft uiteindelijk te weinig. De partij verliep op een soortgelijke manier:

12 ab4 ab4

13 fg4 Ta4

14 Ta4 c6

15 Pb4

Ook hier moet wit 15 d4 spelen. Hij zal dan uiteindelijk de overhand krijgen. Nu wint zwart een stuk in blijvend goede stelling. Daarna gaat het hard.

15..b5 16 Pc6 dc6 17 cb5 cb5 18 Ta8 Dd3 19 0-0 De2 20 gf5 Le3 21 Le3 De3 22 Kh1 De2 23 Tb8 Dc2 24 b4 Tf5 25 Tf5 Df5 26 Lb7 Df1 MAT.

In de wedstrijd tegen Collectief speelde ik met zwart tegen Matthijs Ransijn. Na een mislukt openingsexperiment werd ik resoluut naar de afgrond geschoven.

1 e4 e5 2 Pf3 Pc6 3 d4 ed4 4 Pd4 Lc5 5 Le3 Df6 6 c3 Pge7 7 Lc4 Pe5 8 Le2 d5 9 0-0 Ld6 10 f4 Dh6 11 Lc1 Pc4 12 Lc4 dc4 13 Da4 Ld7 14 Dc4 c5 15 Pb5 a6 16 Pd6 Dd6 17 e5 Dc7 18 De2 0-0 19 Pd2 Tad8 20 Pe4 Pf5 21 g4 Lb5 22 c4 Pd4 23 Dd3 Ld7

Matthijs Ransijn - Harrie Boerkamp, Zoetermeer september '97
Stand na 23..Ld7

24 Pg5 g6

25 Pe4 Lc6 Op deze zet ben ik best wel trots. Ondanks mijn penibele toestand speel ik op beperking van de bewegingsruimte van de witte koning.

26 Pf6 Kg7

27 Dh3 h6

28 Tf2

Wat nu te doen? Wit dreigt de zaak op te blazen met 29 f5.

28..Pe6

Een wanhoopspoging. Als wit nu 29 Le3 speelt is het uit. 29..Td3 30 f5 Te3 31 De3 Pg5 32 h4.

29 f5 Maar wit kiest in deze partij steevast de krachtzet.
 29..Td1
 30 Tf1 Tc1
 31 Tac1 Pg5
 32 De3 Hier gebruikte ik de rest van mijn twee minuten vóór ik 'm zag:
 32..De5!
 33 De5 Op 33 Ph5 volgt 33..Kg8
 33..Ph3 MAT

De week erna nog een beetje met het hoofd in de wolken met wit tegen Peter Briggeman. Met wit voel ik mij sterk. Hij kende de opening duidelijk niet, al speelde hij bekwaam tegen. Ik kreeg uiteindelijk wel een sterke drukstelling, sloeg remise af en probeerde van alles om 'm te kraken.

1 e4 e5 2 Pf3 Pc6 3 Lc4 Pf6 4 d4 ed4 5 e5 d5 6 Lb5 Pe4 7 Pd4 Lc5 8 Le3 0-0 9 Lc6 Ld4 10 Ld4 bc6 11 0-0 Pg5 12 f4 Pe4 13 Pd2 Lf5 14 Pe4 Le4 15 c3 g6 16 De1 a5 17 b4 ab4 18 cb4 Dd7 19 Dh4 De6 20 g4 Tfb8 21 a3 Te8 22 Dg3 Kh8 23 Dh3 Tg8 24 Kf2 Taf8 25 Ke3 Tg7 26 Kd2 Kg8 27 Tf2 h5 28 f5 gf5 29 gf5 Dh6 30 Le3 Dh7 31 Tf4 Te8 32 Ld4 Dh6 33 Le3 Dh7 34 Taf1 Te5 35 Ld4 Tg2 36 Kc3 Dg7

Harrie Boerkamp - Peter Briggeman, Zoetermeer oktober '97
 Stand na 36..Dg7

En het zou toch nog gelukt zijn met 37 f6! Dg5 38 Dc8 Kh7 39 Dc7 Tf5 40 Df7 Kh6 41 Le3. Nu werd het ook leuk, maar dan voor zwart:

37 Dh5? Lf5!

38 Tf5 Te3 MAT Ongelooflijk: ik word nu zélf matgezet.

En geloof het of niet: over de pijn van de nederlaag heen hou ik een goed gevoel aan zo'n partij over. Als er maar spektakel is, is schaken voor mij een feest.

Harrie Boerkamp